

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 1213 din 23.10.2007

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
Grupul Român al Uniunii Interparlamentare

22 octombrie 2007
Nr. XLI/ 183

Stimată doamnă,

Vă transmit, în anexă, **Informarea privind participarea la reuniunea regională a UIP** cu tema „**Parlamentul și procesul bugetar, inclusiv din perspectiva egalității de gen**” (Geneva, 19-21 septembrie 2007), cu rugămintea de a o prezenta Biroului Permanent al Camerei Deputaților.

Vă mulțumesc pentru înțelegere și sprijin.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE,

Ion Solcanu

Senator Ion Solcanu

H.B.P.
[Signature]

Doamnei

Georgeta Elisabeta Ionescu

Secretarul general al Camerei Deputaților

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
Grupul Român al Uniunii Interparlamentare

15 octombrie 2007
Nr. XLI/ 176

INFORMARE
privind participarea la reuniunea regională a UIP

cu tema

„Parlamentul și procesul bugetar, inclusiv din perspectiva egalității de gen”

- Geneva, 19-21 septembrie 2007 -

În intervalul 19-21 septembrie a.c., Uniunea Interparlamentară (UIP) a organizat la Geneva conferința cu tema „Parlamentul și procesul bugetar, inclusiv din perspectiva egalității de gen”, eveniment la care au fost invitate parlamentele din Europa și Asia Centrală.

Reuniunea a fost cea de-a șaptea din seria întâlnirilor parlamentare regionale organizate de UIP în ultimii cinci ani, având drept obiectiv consolidarea capacității parlamentelor de implicare în procesul bugetar, în toate etapele sale (elaborarea proiectului de buget, examinarea și adoptarea în parlament, controlul parlamentar asupra implementării).

Participanții - membri ai comisiilor pentru buget-finanțe și/sau egalitate de gen - au discutat în detaliu despre diferitele roluri și modalități de participare a instituției parlamentare, inclusiv în ceea ce privește promovarea unei abordări novatoare a procesului bugetar, din perspectiva egalității de gen.

Astfel, agenda reuniunii a inclus următoarele teme: *bugetul - scop, alcătuire, terminologie; procesul bugetar - prezentare generală a diferitelor abordări naționale; rolurile ce revin Guvernului și Parlamentului; responsabilizare și transparență în procesul bugetar - controlul parlamentar și auditul național; rolul comisiilor parlamentare; analiza bugetului din punct de vedere al impactului de gen; mecanisme și metode de dezvoltare a unui buget care integrează perspectiva de gen.*

Din delegația GRUI au făcut parte: domnul senator **Nicolae Iorga**, vicepreședintele Comisiei pentru egalitatea de șanse din Senat; doamnele deputat **Grațiela Iordache** și **Mihaela Rusu**, membre ale Comisiei pentru buget, finanțe și bănci din Camera Deputaților; domnul senator **Ion Florescu**, membru al Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital din Senat.

Dezbaterile tematice, prezidate și moderate de parlamentari, au debutat prin prezentări realizate de experți, analiști, reprezentanți ai mediului academic, foști membri de guvern și parlament cu experiență în domeniul bugetar - între care Dr. Joachim Wehner, conferențiar, London School of Economics; Dr. Arpad Kovacs, președintele Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit; dna. Elizabeth Klatzer, expert, Grupul pentru bugetare din perspectiva de gen, Austria; dl. Jean Jacques Viseur, fost ministru de

finanțe al Regatului Belgiei, fost parlamentar - și au fost urmate de comentarii și sesiuni de întrebări și răspunsuri.

Doamna Antigoni Pericleous Papadopoulos, președinta Comisiei pentru probleme financiare și bugetare a Camerei Reprezentanților din Republica Cipru, a fost desemnată ca Raportor al reuniunii.

I. Principalele aspecte evidențiate pe parcursul dezbaterilor

Definirea bugetului

- bugetul național constituie cea mai importantă declarație de politică generală pe care o face guvernul;
- bugetul nu trebuie considerat drept un eveniment izolat, ci ca proces desfășurat în timp, având mai multe etape: planificare, elaborarea proiectului, examinare și adoptare de către parlament, aplicare, prezentarea de rapoarte, monitorizarea implementării (inclusiv auditare);
- trebuie făcută o distincție clară între politica bugetară – propuneri și alocări în buget – și sistemul bugetar – cadrul legal, repartizarea responsabilităților, modalități formale și informale de lucru, care generează politica bugetară. Această diferențiere are o importanță particulară în dezvoltarea bugetelor care integrează perspectiva de gen, care presupune acțiuni la ambele nivele: alocări suplimentare în sprijinul egalității de gen și, respectiv, o abordare de gen mai coerentă în sistemul bugetar;
- în multe țări europene, se constată tendința de evoluție de la bugetele fundamentate pe activități la bugetele fundamentate pe rezultate.

Rolul Parlamentului

- la nivel european, ca și la nivel global, există o diversitate de practici bugetare și de modalități de implicare a parlamentului, fără a se putea vorbi despre un model;
- principalele roluri ale parlamentului sunt: autorizarea, controlul și supravegherea procesului bugetar;
- în calitate de organ reprezentativ al poporului, parlamentul este instituția cea mai adecvată pentru asigurarea corelării, în cadrul bugetului, a resurselor disponibile cu nevoile populației;
- o implicare mai mare a parlamentului în procesul bugetar este de natură să contribuie la: îmbunătățirea politicii economice naționale; creșterea responsabilizării și transparenței guvernării; promovarea consensului național privind politicile macro-economice; sprijinirea contribuțiilor din partea comunităților;
- deși guvernul rămâne principalul actor în elaborarea bugetului, relația guvern-parlament tinde să se echilibreze (identificarea priorităților naționale, spre exemplu, ar trebui să fie rezultatul dezbaterii cu și în cadrul parlamentului);
- rolul și influența parlamentului sunt limitate de includerea în buget a unor alocări nediscreționare și de o serie de factori și angajamente externe (de exemplu, criteriile financiare și bugetare obligatorii pentru accesul în zona euro);
- autonomia, accesul la informația completă, un staff competent și eficient, dreptul și posibilitatea de a amenda bugetul și vizibilitatea sunt condițiile principale pentru o participare efectivă a parlamentului la procesul bugetar.

Eficacitatea bugetului

- evaluarea impactului real al măsurilor și politicii bugetare constituie o sarcină dificilă, care necesită indicatori adecvați, activitate de cercetare și analiză și teste

pilot; pentru realizarea acestui obiectiv, parlamentele trebuie să dezvolte parteneriate cu institutele de cercetare;

- evaluarea impactului nu poate fi, însă, limitată la aspectele cantitative; ea trebuie completată cu o analiză calitativă, realizată în cadrul unor dezbateri politice.

Controlul parlamentar

- se exercită în mod direct (întrebări, interpelări, audieri, comisii parlamentare de anchetă) sau în mod indirect (audit, analize, examinarea petițiilor și reclamațiilor primite din partea societății civile);
- comisiile au un rol special în ansamblul mecanismelor interne de control; ele coordonează reacția parlamentului în raport cu prioritățile guvernamentale și monitorizează implementarea bugetului.

Integrarea perspectivei de gen

- elaborarea unor politici publice de calitate presupune înțelegerea impactului diferit al acestora asupra celor două genuri și o preocupare permanentă pentru stabilirea unor rezultate care să vină în întâmpinarea nevoilor femeilor și bărbaților aparținând diferitelor categorii economice, într-o manieră echitabilă;
- un buget sensibil la gen reprezintă un instrument al analizei și eficienței economice, care reflectă contribuțiile și nevoile specifice celor două genuri, valorificând în același timp complementaritatea dintre bărbați și femei;
- acest tip de buget încurajează o utilizare mai eficientă a resurselor pentru realizarea egalității de gen și asigurarea dezvoltării umane; el nu determină cheltuieli suplimentare, ci redefinește prioritățile;
- prin urmare, un buget care integrează perspectiva de gen este un instrument prin care pot fi îndeplinite obiectivele în domeniul egalității de gen, asumate prin angajamente internaționale sau la nivel european (spre exemplu, obiectivele și criteriile incluse în Strategia Lisabona sau cele ale Convenției pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor – CEDAW);
- pentru dezvoltarea acestor bugete sunt necesare: conștientizarea importanței lor, în rândul politicienilor, parlamentarilor și experților guvernamentali, femei și bărbați deopotrivă; orientare politică din partea organizațiilor de femei; sprijin din partea ministerului de finanțe și a comisiilor parlamentare de resort; statistici dezagregate pe sex și care integrează perspectiva de gen; susținere din partea cetățenilor; obiective clare asociate schimbărilor preconizate;
- procedurile și instrumentele bugetului sensibil la gen pot fi utilizate în fiecare etapă a ciclului bugetar ;
- în dezvoltarea unui buget care integrează perspectiva de gen se identifică trei zone de interes: procesul bugetar, analiza impactului de gen, modificarea legii bugetare;
- direcții de acțiune pentru parlament: inițierea activității bugetare din perspectiva de gen; sensibilizare în rândul parlamentarilor, oficialilor guvernamentali, organizațiilor de femei și la nivelul societății civile; asigurarea bazei legale pentru o abordare de acest tip; focalizarea atenției asupra tematicii de gen, în cadrul dezbaterilor pe marginea bugetului; solicitarea de date care integrează perspectiva de gen; responsabilizarea guvernului cu privire la angajamentele asumate în domeniul egalității de gen; urmărirea progreselor și controlul calității (inclusiv prin sprijinirea înființării unei instituții naționale pentru auditul de gen).

II. Contribuția delegației GRUI

Delegația Senatului a prezentat un amplu material documentar privind procesul bugetar în România, în care au fost evidențiate: principiile de fundamentare a bugetului; rolurile Parlamentului și Guvernului, atribuțiile Ministerului Economiei și Finanțelor; categoriile de ordonatori de credite; structura bugetului; calendarul bugetar; execuția bugetară. O parte importantă a documentarului a fost consacrată procesului de examinare și adoptare, de către Parlament, a proiectelor Legii bugetului de stat și, respectiv, Legii bugetului asigurărilor sociale de stat și, respectiv, raporturilor dintre Parlament și Guvern în cadrul procesului bugetar.

În prima zi a reuniunii, doamna deputat Grațiela Iordache a prezidat și moderat sesiunea privind *Rolurile ce revin Guvernului și Parlamentului în procesul bugetar*, temă introdusă de domnul Jean Jacques Viseur, fost ministru de finanțe al Regatului Belgiei și fost parlamentar.

Pe parcursul dezbaterilor, doamna deputat a participat la schimbul de opinii, subliniind următoarele aspecte:

- implicarea parlamentului în toate etapele procesului bugetar este o necesitate unanim recunoscută, dar în practică există limitări și provocări care pot varia de la țară la țară (spre exemplu, în cazul României, exercitarea unui control parlamentar efectiv și eficient asupra implementării bugetului este limitată de practica ordonanțelor de urgență și a rectificărilor bugetare);
- un rol consolidat al parlamentului în procesul bugetar depinde, între altele, de transparența procesului de elaborare a proiectului de buget și de existența și eficacitatea mecanismelor de responsabilizare a guvernului;
- sancționarea unor greșeli în administrarea bugetului, identificate prin controlul parlamentar *a posteriori*, este puțin întâlnită în practică (în acest sens, dl. Jean Jacques Viseur a pledat pentru impunerea modelului anglo-saxon al sancțiunii politice, concretizată prin asumarea de către membrii guvernului a responsabilității pentru greșelile comise sub autoritatea lor și nu neapărat pentru propriile greșeli).

Participanții la reuniune au subliniat importanța continuării, sub egida Uniunii Interparlamentare, a schimburilor de experiență și bune practici cu privire la contribuția parlamentului la procesul bugetar, inclusiv modalitățile de promovare, de către parlament, a unui buget care să integreze perspectiva de gen.

Senator Nicolae IORGA

Senator Ion FLORESCU

Deputat Grațiela IORDACHE

Deputat Mihaela RUSU

